

Cel dintâi primar al Clujului de după evenimentele din decembrie 1989, Alexandru Șerban (1922-2002), ne-a surprins cu o frumoasă carte de memorialistică, în care viața sa e văzută și judecată retrospectiv, prin prisma realizărilor și neîmplinirilor ei. Autorul publicase și în timpul vieții mai multe lucrări de specialitate, vizând domeniul construcțiilor industriale cu profil agro-zootehnic, dar și o carte de versuri pentru copii inspirată de scrierile lui Ionel Pop despre fauna montană a țării noastre sau de propria sa experiență de vânător. A îngrijit de asemenea cartea de amintiri din viața politică a lui Al. Vaida-Voevod, cel care i-a fost naș și care a contribuit din plin la situarea familiei Șerban pe o curbă mereu ascendentă în viața publică, tatăl său Mihai Șerban, fiindu-i secretar la Conferința de Pace de la Paris. Acesta se trăgea, la fel ca familia Vaida, din strămoși iluștri, înnobilați încă de pe vremea lui Bela al IV-lea când un Moisa Șorban de Cernești, a fost consemnat ca „nobil valah”, apoi, de-a lungul vremii, familia sa a numărat ascendenți iluștri, între care se numără harnicul gazetar Visarion Roman din Dârlos, Moise Nicoară din Arad, Septimiu Albini din Sibiu sau episcopul Vasile Stan al Maramureșului.

Marele merit al cărții constă tocmai în furnizarea unor date importante despre acești valoroși antecesori, stabilind genealogii de mare preț pentru istoria noastră culturală și politică, care ne introduc în toate ramificațiile bogate ale familiei sale, strămoși și rude ale familiei sale care își adună albiile din cele mai diferite regiuni ale Transilvaniei, din zona Mediaș și Rășinari, din Lančrăm și Munții Apuseni, din Maramureș și Ploiești de dincolo de Carpați. Unul dintre aceștia, negustorul Tache Stănescu din Ploiești, s-a stabilit la Brașov, construind apoi la Tușnad o vilă încăpătoare, de care au profitat de-a lungul anilor mai toți tinerii din familia Șerban, care au petrecut la Tușnad neuitatele lor vacanțe.

Istoria acestor familii de preoți, magistrați, dascăli, oameni politici, militari, funcționari publici dă seama despre modul în care trăiau și se afirmau familiile care alcătuiau intelighenția de „robă” din Ardeal, acea parte a „aristocrației” noastre care și-a câștigat „nobilitatea” prin muncă și merite dobândite pe diferite terenuri prin învățătură și strădania continuă. Puține familii din Transilvania secolului al XIX-lea și a epocii Marii Uniri se poate mândri cu atâția reprezentanți de seamă, așezați de soartă într-atâtea locuri și orașe din zonă, încât ți-e și greu să enumeri atâtea localități: Seghedin, Giula, Belinț, Nădlac, Bikiș, Madoș, Hotar, Cerneteaz, Cladova, Herestrău, Turnu Severin, Arad, Roman, București, Alba Iulia, Rășinari, Cernăuți sau Sibiu. E vorba de familii numeroase cu 9, 7 sau 8 copii, familii care dispunea de chiag material și care își trimiteau copii să studieze în străinătate, la Berlin, Halle, Viena, Budapesta, Paris, unii dintre ei stabilindu-se și în străinătate, ajungând până în SUA sau Brazilia.

Părinții lui Alexandru Șerban s-au cunoscut la Paris, unde au făcut amândoi parte din echipa condusă de Al. Vaida - Voevod la tratativele de pace de după Primul Război Mondial. Tatăl său se născuse în 1887 la Seghedin, fiind fiul președintelui Secției criminale de la Tribunalul orașului și primpretor la Nădlac, mama sa, Iustina, fiind fiica lui Visarion Roman. Mihai Șerban și-a luat doctoratul în științe politice la Halle, versiunea românească a tezei sale, „*Problemele noastre social-agrară*”, bucurându-se de aprecierea lui N. Iorga și a Academiei Române.

În timpul Primului Război Mondial a luptat pe front ca ofițer, iar apoi a fost desemnat de I.C. Brătianu ca șef al grupului economic al delegației române de la Paris. Mama, Mărioara Blaga, a fost fiica profesorului Iosif Blaga de la Brașov, director al liceului „Andrei Șaguna” și unchi al lui Lucian Blaga, care, în timpul războiului a fost trimis corespondent de presă în Scandinavia, unde a fost însoțit de familie, fiica sa urmând studii la Upsala și Oslo.

Primind amândoi diverse sarcini la Conferința de Pace de la Paris, tinerii Mihai Șerban și Marioara Blaga s-au îndrăgostit, cei doi căsătorindu-se în primăvara anului 1920 la Brașov. Fiind numit director al Academiei de Agricultură din Cluj, Mihai Șerban s-a stabilit cu familia în orașul de pe Someș, unde i s-au născut și copiii, Picu, fost colaborator al lui Emil Racoviță, Alexandru, cel care ne relatează toate acestea, și Dinel. Un întreg capitol este destinat relatării copilăriei, marcate de numeroase excursii, călătoriile, prietenii, între care, pe primul loc a stat prietenia cu Nucu Vaida. În anii aceștia, și-a făcut studiile liceale și s-au conturat primele preocupări serioase, inclinații și năzuințe de viitor.

Dictatul de la Viena, cu consecințele sale dureroase, duce familia la Timișoara, unde tânărul Alexandru s-a înscris la Politehnică, la fel ca fratele său mai mare, urmând în paralel și studii la Agronomie. A avut șansa să facă practica la uzinele din Reșița, specializându-se în construcții metalice, poduri și clădiri, ceea ce i-a prins bine în viitor. Reîntors la Cluj în 1945, a administrat ferma de la Chinteni, dotând-o cu utilaje noi și încercând s-o facă rentabilă. Presiunea ideologică tot mai nemiloasă, l-a determinat ca, în 1950, să doneze ferma statului, el fiind încadrat ca asistent la Facultatea de Agronomie din Craiova, de unde, după doi ani, s-a transferat la Cluj, în calitate de proiectant. Aici a proiectat drumul Mărgău-Călățele și traseul Dej-Baia Mare-Sighet, ceea ce i-a permis să lucreze timp de mai mulți ani la proiectarea infrastructurii industriei chimice de la Ocna Mureș.

În 1956 a proiectat stadionul orașului, făcând parte, timp de 33 de ani din Consiliul Tehnico-Științific al Județului Cluj. În 1969, luând naștere Facultatea de Zootehnie a fost invitat de rectorul Emil Negruțiu să preia *Catedra de construcții zootehnice*, depunând acolo 8 ani de activitate didactică. Și-a susținut doctoratul cu Mircea Mihailescu, a colaborat la un „*Tratat de creștere a bovinelor*” și s-a implicat în alte multe proiecte și activități culturale, civice și științifice. Partea cea mai importantă a vieții a petrecut-o în calitate de conferențiar la Agronomia din Cluj, de unde s-a pensionat la sfârșitul anului 1987.

Fiindu-i cunoscute aptitudinile obștești și cele profesionale, grupul de prieteni apropiați, între care s-au numărat Puiu Boieriu și Mircea Mihailescu, l-au propus pentru funcția de primar al Clujului. A fost votat, și la 15 ianuarie, CPUN-ul local l-a invitat să-și ia funcția în primire. A urmat o perioadă de bogată activitate în folosul comunității clujene, soldată cu multe schimbări în bine, distribuire de ajutoare, de locuințe, de schimbarea numelui străzilor și arondarea acestora conform noilor reguli, luând parte la reînființarea Institutului Cultural Francez. Odată cu reîntrirea în viața publică a Bisericii Greco-Catolice a atribuit episcopiei acesteia terenul din spatele Casei Învățătorului în vederea construirii noii sale catedrale. În acea etapă de transformări și numeroase contestații, a încercat, pe cât a putut, să fie un factor de echilibru și de atitudine constructivă. Atunci când a văzut că lucrurile capătă o turnură politică pe care nu o dorea, și-a înaintat demisia, lucru întâmplat la 21 mai 1990. A urmat lupta pentru primărie între Petre Lițiu și Gheorghe Funar, care a dus la intrarea orașului nostru într-o zodie mai puțin favorabilă. În ceea ce-l privește pe fostul primar, el a devenit membru al PNTCD și al CDR, contribuind și pe această linie la câteva acțiuni remarcabile, în special cele legate de primirea Regelui în țară.

Un capitol important în cadrul memoriilor este rezervat vieții de familie, marcată prin căsătoria, în 1955, cu Cuchi (Cornelia) Miculescu, cadru didactic la Facultatea de Fizică, care i-a dăruit trei copii, un băiat și două fete. Fiul i-a moștenit preocupările sportive și turistice, îndrăgind munții și întrecerile de schi, sport pentru care a făcut o adevărată pasiune. Din păcate, fiind la schi, talentatul său băiat Cuxi (1960-1983) a fost surprins de o avalanșă în munți, lângă cabana Pietrele din Retezat, unde și-a găsit sfârșitul. Cele două fete au luat calea străinătății, bucuria părinților rămânând până în clipa din urmă, frumoșii și talentații nepoți. Între aceștia, un loc important l-a jucat Andrei Șerban, nepot de frate, ajuns un celebru regizor cunoscut în întreaga lume.

De un farmec aparte sunt paginile care evocă numeroasele sale participări la expediții cinegetice, vânatoarea fiind una din marile pasiuni ale autorului, trofee sale la cerb primind numeroase premii internaționale. Au urmat călătoriile, în țară și în străinătate, pe care le relatează cu mult har și aplomb, călătorii făcute în zone turistice din țară, în special la monumente vestite, despre care ni se dau date cât se poate de utile. Reușim să-l cunoaștem mai bine pe omul Șerban și preocupările sale multiple doar la sfârșitul acestor pagini scrise cu conștiința că trebuie să lase aceste însemnări ca un fel de testament pentru cei care vin. A fost un om integru, un suflet ales și, mai ales, o conștiință mereu vie, mereu de pază pentru binele neamului și prosperitatea generală.

Cartea sa *Amintiri peste generații* e o adevărată punte de legătură dintre trecut și prezent, o carte care nu moralizează, nu judecă cu ostentație, nu vituperează, dar știe să imprime acea notă de seriozitate, de muncă și respect pentru adevăr de care avem mare nevoie în ziua de azi.